

Universitetskanslersämbetets uppföljning av temautvärderingen breddad rekrytering

Mall för åtgärdsredovisning vid uppföljning av temautvärderingen breddad rekrytering

Lärosäte: Stockholms konstnärliga högskola

Reg. Nr: 411-00545-19

Mallen för åtgärdsredovisning ska användas av samtliga lärosäten som ingick i utvärderingen. Mallen består av de två bedömningsområden och fyra utvärderingsfrågor som ingår i granskningen:

Bedömningsområde: Styrning och organisation

1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?
2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?
4. Hur följer lärosätet upp resultatet från arbetet med breddad rekrytering?

De graderade rekommendationer som finns i utvärderingen ska analyseras och lärosätet ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits på basis av dessa.

Vilka graderade rekommendationer som ska omfattas av åtgärdsredovisningen framgår av UKÄ:s beslut. I bedömgargruppens yttrande finns rekommendationerna uppdelade per bedömningsområde och utvärderingsfråga.

Information om uppföljningen finns i dokumentet *Vägledning för uppföljning av tematisk utvärdering av breddad rekrytering* (UKÄ 2023) som finns på UKÄ:s webbplats. För ytterligare information om den ursprungliga granskningen och de bedömningsområden och utvärderingsfrågor som ingår, se *Universitets och högskolors arbete med att främja och bredda rekryteringen till högre utbildning, del 1* (UKÄ 2022).

Instruktioner för åtgärdsredovisningen:

- Åtgärdsredovisningen indelas utifrån de bedömningsområden och utvärderingsfrågor som anges i mallen. Rekommendationerna är lämpliga som underrubriker.
- Lärosätet ska redovisa sin analys och en redogörelse av de åtgärder som genomförts med anledning av de graderade rekommendationerna.
- Det ska tydligt framgå vilka åtgärder som har genomförts och vilken/vilka rekommendation/rekommendationer de kopplas till.

- Åtgärdsredovisningen ska kunna stå för sig själv, dvs. den ska inte hänvisa till länkar. Alla källor ska vara tillgängliga för bedömargruppen vid förfrågan.
- Om åtgärder innefattat nya eller reviderade dokument, till exempel styrdokument som är relevanta för åtgärdsredovisningen, ska dessa laddas upp som bilagor.
- Redovisningen ska omfatta max tre sidor per bedömningsområde exklusive mallens rubrik och inledande text, i tolv punkters textstorlek. Mallens formgivning och marginaler ska inte ändras.
- Åtgärdsredovisningen och eventuella bilagor ska ha inkommit till UKÄ senast 1 mars 2024 som angetts i UKÄ:s beslut.

Inledning

Bedömargruppens yttrande och rekommendationer har varit värdefulla för Stockholms konstnärliga högskolas (SKH:s) vidareutveckling av arbetet med breddad rekrytering. SKH värdesätter att bedömargruppen har uppmärksammat de särskilda utmaningar som konstnärliga lärosäten har. Exempelvis vad gäller sökandes förutbildning (inte sällan avgiftsbelagd) och dess inverkan på rekryteringsbasen samt att detta är svårt för enskilda lärosäten att lösa på egen hand. Det är några av de utmaningar lärosätet behöver förhålla sig till. Likaså finns det en utmaning i de antagningsprov som ligger till grund för urval. Nedan redogörs för SKH:s åtgärder och ställningstaganden. SKH:s ambition är att åtgärderna ska ge resultat samtidigt som det finns en medvetenhet om att det är ett långsiktigt förändringsarbete som pågår och att förändring tar tid.

Bedömningsområde: Styrning och organisation

Analysera de graderade rekommendationer som lärosätet fått och beskriv de åtgärder som vidtagits på basis av dessa.

1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?

Rekommendation: Lärosätet bör tolka uppdraget att bredda rekrytering utifrån sina specifika förutsättningar.

Bedömargruppen rekommenderade SKH att tolka uppdraget om breddad rekrytering utifrån lärosätets specifika förutsättningar. I självvärderingen uppgav SKH att arbetet utgår från formuleringen i högskolelagen. SKH instämmer med bedömargruppen att det systematiska arbetet med breddad rekrytering gynnas av en lärospecifik tolkning. SKH har därmed tagit fram denna tolkning:

”Breddad rekrytering för SKH handlar om att säkerställa lika möjligheter för alla oavsett bakgrund att delta i konstnärliga utbildningar. Det främjar demokrati, lika villkor och kvalitetsutveckling. Genom att spegla samhällets mångfald skapas en representativ och inkluderande studiemiljö som breddar SKH:s perspektiv. Det säkerställer också att inga talanger går förlorade på grund av ojämlika förutsättningar. Transparenta och rättssäkra urvalsgrundade antagningsprov är primärt i detta arbete. SKH anser att breddad rekrytering bidrar till en högre kvalitet och relevans inom utbildning och i förlängningen till ett mer hållbart demokratiskt samhälle och en mer vital kultursektor.”

Rekommendation: Lärosätet bör aktivt arbeta för att analysera sin studentpopulation och skriva fram vilka målgrupper de ser är prioriterade – exempelvis bör lärosätet enligt bedömargruppen prioritera geografisk spridning i landet.

Bedömargruppen rekommenderade att SKH aktivt bör analysera sin studentpopulation. I självvärderingen uppgav SKH att det skulle vara gynnsamt att analysera studentpopulationen utöver kön för arbetet med breddad rekrytering. SKH har, med hjälp från SCB, i ett första steg tagit fram statistik för sökande och antagna till utbildningsprogrammen på grundnivå, då denna grupp av studenter utgör majoriteten av

SKH:s studenter och är studenternas väg in i konstnärlig utbildning på högskolenivå. Statistik har tagits fram utifrån följande variabler:

- ålder
- juridiskt kön
- nationell bakgrund (de som är utrikes födda eller som är inrikes födda med två utrikes födda föräldrar är kodade som ”Utl”, utländsk bakgrund)
- föräldrars utbildningsnivå, när individen var 12 år
- boendelän, när individen var 12 år

Eftersom flera av utbildningsprogrammen har få antagna studenter och att antagning sker vartannat år har längre tidsserier tagits fram. Trots en längre tidsserie har ibland antalet varit för få för att SKH ska kunna få ut statistiken, detsamma gäller statistik för sökande från andra länder än Sverige.

SKH har även valt att ta fram statistik för sökande för att granska om någon snedfördelning sker i förhållande till någon av variablerna i samband med högskolans antagning till utbildning.

Utifrån en analys av statistiken har SKH prioriterat följande målgrupper: socioekonomisk bakgrund och nationell geografisk spridning, då till exempel norra Sverige är underrepresenterat. Se bilaga verksamhetsplan 2024.

Kommande år ska statistik tas fram för utbildningsprogrammen på avancerad nivå och för forskarutbildningen. Statistiken för de tre utbildningsnivåerna kommer att tas fram med regelbundenhet, cykeln kommer att vara de tre senaste antagningsomgångarna för att få en tillräckligt stor population.

2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?

Rekommendation: Lärosätet bör förtydliga ansvaret för breddad rekrytering inom organisationen och överväga att koppla det till den ordinarie verksamhetsplaneringen.

SKH arbetar kontinuerligt med att utveckla processerna för verksamhetsstyrning, planering och uppföljning. SKH:s verksamhet utgår från den strategiska planen, se bilaga. I SKH:s verksamhetsplanering ingår verksamhetsdialoger och verksamhetsplaner. För att förtydliga ansvaret för breddad rekrytering och koppla det till den ordinarie verksamhetsplaneringen har SKH infört breddad rekrytering som en stående punkt vid verksamhetsdialogerna. Dialogerna genomförs varje termin mellan rektor och prefekt/vicerektor för forskning. I dialogerna deltar även ämneschefer och annan personal från institutionen liksom de funktioner inom ledningen och förvaltningen som har frågor att följa upp och diskutera med institutionerna/Forskningscentrum. Prefekten/vicerektor för forskning bjuder också in student-/doktorandrepresentanter att delta i dialogen.

Verksamhetsdialogerna är ett forum för dialog kring institutionernas/Forskningscentrums pågående och planerade verksamhet utifrån deras verksamhetsplaner, inklusive breddad rekrytering. Verksamhetsdialogerna innehåller också en uppföljning av föregående termins

dialog. Vid dialogerna följs även verksamheten upp utifrån institutionens/
Forskningscentrums föregående verksamhetsplan. Dialogerna bildar underlag till
kommande SKH-gemensamma verksamhetsplan. Vid dialogerna för institutionerna på
höstterminen 2023 var fokus på analysen av statistiken för utbildningsprogrammen på
grundnivå.

Strategiska beslut och prioriteringar när det gäller breddad rekrytering görs även i
ledningsgruppen (rektor, prorektor, vicerektor för forskning, högskoledirektör, prefekter,
kommunikationschef och studentrepresentanter). Rektors SKH-gemensamma
verksamhetsplan bereds i ledningsgruppen innan den fastställs av högskolestyrelsen.

Genom dessa åtgärder har SKH förtydligat ansvaret för breddad rekrytering inom
organisationen och kopplat det till den ordinarie verksamhetsplaneringen.

**Rekommendation: Lärosätet kan överväga att ansluta sig till NyA för att underlätta
ansökningsprocessen till högskolan.**

Vid tillfället för självvärderingen var inte SKH anslutna till NyA. SKH hade anslutit till
NyA när SKH fick bedömargruppens yttrande på delning och det var något som SKH
kommenterade.

**Rekommendation: Lärosätet kan lyfta bort studievägledaransvaret från lärare till fördel för
professionella studievägledare.**

SKH instämmer med bedömargruppen om värdet att erbjuda studenter och doktorander en
oberoende studievägledning. Vid SKH finns ett studentombud som är anställt av SKH,
studentombudets funktion är att stötta studenter i olika ärenden och fyller till viss del
studievägledaransvaret. Förutom studentombudet finns vid Utbildningsadministrativa
avdelningen en funktionsmejl dit studenter kan vända sig till för vägledning av studiefrågor.
För doktorander erbjuds en oberoende studievägledning via ämnesansvarig och samordnare
för forskarutbildningen. Utöver den oberoende vägledningen har studenterna tillgång till
programansvariga och lärare, och doktoranderna har tillgång till handledare och lärare när
det gäller vägledning.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Analysera de graderade rekommendationer som lärosätet fått och beskriv de åtgärder som vidtagits på basis av dessa.

3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?

Rekommendation: Lärosätet bör rikta aktiviteter mot identifierade och prioriterade grupper som i dag är underrepresenterade.

SKH instämmer med bedömargruppen att aktiviteter bör riktas till grupper som är underrepresenterade och har vidtagit följande åtgärder. Efter att ha analyserat studentpopulationen för utbildningsprogrammen på grundnivå, vilket har beskrivits ovan, har SKH beslutat att prioritera följande underrepresenterade grupper: socioekonomisk bakgrund och nationell geografisk spridning. I SKH:s verksamhetsplan för 2024 anges att SKH ska ta fram och genomföra riktade aktiviteter för att nå dessa målgrupper. I förvaltningens handlingsplan anges att förvaltningens avdelningar deltar i att genomföra de aktiviteter som ledningsgruppen tar fram.

Rekommendation: Lärosätet bör göra fler aktiviteter utanför Stockholm och även samverka med externa parter som inte är Stockholmsbaserade, utifrån lärosätets unika utbildningsutbud.

Som redogjorts ovan är en av de prioriterade målgrupperna socioekonomisk bakgrund och nationell geografisk spridning, därav ska SKH göra riktade aktiviteter för att nå målgrupperna, se Verksamhetsplan för 2024. SKH ska i samband med aktiviteterna samverka med externa parter som inte är Stockholmsbaserade. Ett exempel är Rådet för kulturarbetsmarknaden som leds av Arbetsförmedlingen Kultur och Media, där SKH deltar. Syftet med rådet är att få en direktkanal ut till en rad aktörer och organisationer inom kulturområdet. Vid rådets möten ger Arbetsförmedlingen kultur och media en bild av hur utvecklingen av arbetsmarknaden ser ut och respektive rådsrepresentant informerar om hur trenden ser ut i respektive organisation.

Rekommendation: Lärosätet kan förtydliga hur kulturskolans problem med smal rekrytering kan avhjälpas genom lärosätets insatser i Kulturskoleklivet.

SKH instämmer med bedömargruppens rekommendation om att lärosätet kan förtydliga hur kulturskolans problem med smal rekrytering kan avhjälpas genom lärosätets insatser i Kulturskoleklivet och om hur Kulturskoleklivet genom lärosätet skulle påverka framtida studenters bakgrund. Inledningsvis kan sägas att SKH arbetar systematiskt och aktivt med breddad rekrytering genom att kompetensutveckla utbildningsaktörer (som exempelvis kulturskolan) som arbetar med barn och ungas estetiska och konstnärliga lärande. Med en bred palett av pedagogiska metoder inom olika konstarter ökar möjligheterna att nå en bredare grupp barn med olika intresse och bakgrund.

Inom ramen för Kulturskoleklivet arrangerades under 2022 en fortbildningsdag för danslärare i Sverige, drygt 100 deltagare från hela landet deltog. Under 2023 arrangerades

en liknande dag, med ett breddat utbud så att alla SKH:s konstformer erbjöd ett heldagsprogram, i cirkus, dans, danspedagogik, film, media, opera, scenkonst och skådespeleri. SKH gjorde nationella utskick och genomförde en stor marknadsföring till dagen, 230 lärare från hela landet deltog.

Kursverksamheten inom Kulturskoleklivet ges i samarbete med Stockholms universitet och Stockholms Musikpedagogiska Institut. Områdena för kurserna som bedömts vara särskilt viktiga för utbildningarna har identifierats genom interna processer över institutionsgränserna vid SKH och i samarbete med övriga lärosäten som deltar i satsningen, samt med andra externa intressenter såsom Kulturskolerådet, Universitets- och högskolerådet och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Nu erbjuds ett kulturskolepedagogprogram med kurser inom cirkus, dans, danspedagogik, film, media, opera, scenkonst och skådespeleri. Målgruppen för kurserna är personer som är, eller vill bli, pedagoger inom Kulturskolan. Idag finns en stor efterfrågan på kulturskolelärare som kan erbjuda gruppundervisning inom dessa ämnen. SKH har också varit drivande i ett nationellt nätverk som nu skapats mellan lärosätena som har uppdrag inom Kulturskoleklivet.

SKH ser detta arbete som centralt för att både bidra till konstutbildningsfältet, och för att på sikt nå nya målgrupper som studenter i konstnärliga utbildningar.

Rekommendation: Lärosätet kan avgränsa sina aktiviteter för att därigenom skapa ett mer ändamålsenligt arbete med breddad rekrytering.

SKH instämmer med bedömargruppen att aktiviteterna kan avgränsas för att nå större genomslag. Genom att SKH har analyserat studentpopulationen, men hjälp av statistik från SCB, har SKH valt att prioritera två underrepresenterade målgrupper och ska fokusera riktade aktiviteter till dessa grupper, se även ovan och verksamhetsplan för 2024.

Vid SKH finns det ett stort engagemang bland lärarna och deras deltagande i olika nätverk som har bäring på breddad rekrytering. Detta är värdeskapande för SKH:s arbete med breddad rekrytering. Institutionernas aktiviteter när det gäller breddad rekrytering följs upp i verksamhetsdialogerna där breddad rekrytering är en stående punkt. Prioriteringar och strategiska val görs i ledningsgruppen och satsningar av särskild vikt förs in i verksamhetsplanen, se nedan.

4. Hur följer lärosätet upp resultatet från arbetet med breddad rekrytering?

Rekommendation: Lärosätet bör följa upp aktiviteterna som görs vid institutionerna och samordna uppföljningen över lärosätet.

SKH instämmer med bedömargruppen att lärosätet bör följa upp aktiviteterna som görs vid institutionerna. SKH har därför integrerat breddad rekrytering som en stående punkt i dagordningen för verksamhetsdialogerna så att uppföljningen sker på ett högskoleövergripande och samordnat sätt. Se ovan om verksamhetsplaneringen, där både

verksamhetsdialoger och verksamhetsplaner ingår. Strategiska beslut och prioriteringar utifrån uppföljningar görs även i ledningsgruppen, se ovan.

Rekommendation: Lärosätet bör följa upp studentpopulationen utifrån beslutade målgrupper, för att se på vilket sätt åtgärderna har breddat rekryteringen i önskvärd riktning. Ladoks statistikverktyg Bak- och framgrund kan med fördel användas för ändamålet.

SKH har beslutat att följande målgrupper ska prioriteras: socioekonomisk bakgrund och nationell geografisk spridning, se ovan. SKH avser att följa upp studentpopulationen efter tre antagningsomgångar för att se om de riktade aktiviteterna till målgrupperna har breddat rekryteringen i önskvärd riktning. Förändringsarbete tar dock tid. Då SKH har få antagna studenter så behöver minst tre antagningsomgångar skett, flera av programmen har dessutom antagning vartannat år, för att statistiskt underlag ska fås. SKH avser att följa upp sökande och antagna till utbildningsprogrammen på grundnivå när ytterligare tre antagningsomgångar har ägt rum år. Kommande år ska statistik tas fram och analyseras för avancerad nivå och forskarutbildningsnivå. Utbildningarna på de tre nivåerna kommer att följas upp när tre antagningsomgångar har ägt rum, detta för att studentpopulationen ska bli tillräckligt stor och att statistiskt underlag finns tillgängligt.

Bedömaregruppen rekommenderar SKH att använda Ladoks statistikverktyg Bak- och framgrund. SKH har gjort en pilot men hjälp av statistikverktyget men funnit det både svårnavigerat och resurskrävande. SKH har därför valt att beställa statistik från SCB. SKH ser behovet av att det tas fram statistik nationellt för respektive lärosäte på programnivå. Detta för att stödja lärosätena i arbetet med breddad rekrytering och för att statistiken tas fram på samma sätt oavsett lärosäte, vilket borde leda till ett säkerställt och statistiskt jämförbart underlag.

Rekommendation: Lärosätet kan analysera och följa upp studentpopulationens sociala bakgrund med fokus på kulturellt kapital.

Bedömaregruppen har på ett förtjänstfullt sätt satt fingret på den utmaning som konstnärliga lärosäten har avseende sökandes kulturella kapital och att det behövs ett helhetsgrepp om hela utbildningssektorn. SKH instämmer med detta ställningstagande.

Ovan har SKH redovisat på vilket sätt studentpopulationen följs upp och analyseras. Redan sedan tidigare hade SKH relativt god kunskap om studenternas bakgrund, eftersom studentgrupperna är små och lärarna arbetar tätt tillsammans med studenterna. Nu har SKH kompletterat denna kunskap med att regelbundet inhämta och analysera statistik från SCB.

SKH vill dock framhålla att det är svårt att fånga kulturellt kapital genom endast statistiskt underlag. För att försöka fånga sökandes och antagnas sociala bakgrund med fokus på kulturellt kapital har SKH valt variabeln ”när individen var 12 år” för föräldrarnas utbildningsnivå och boendelän. Förhoppningen är att kunna se eventuell kulturell påverkan som individen har fått under sin uppväxt med koppling till geografisk plats, då många har flyttat för förberedande studier innan de söker till SKH.

I SKH:s strategiska plan är visionen att SKH ska vara ett internationellt ledande konstnärligt lärosäte där konstnärlig utbildning och forskning skapar förutsättningar för konst som en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället. Breddad rekrytering hänger samman med etablering på arbetsmarknaden, vilket även framgår av SKH:s tolkning av arbetet med breddad rekrytering, se ovan. För att få kunskap om etableringen på arbetsmarknaden har statistik från SCB tagits fram om hur och var studenter som tagit kandidatexamen etablerar sig på arbetsmarknaden. UKÄ använder sig av ett mått som är trubbigt för konstnärliga utbildningar, de mäter etableringen ett år efter examen och efter en viss årsinkomst, då är etableringsgraden cirka 30 procent. Det tar längre tid för examinerade från konstnärliga utbildningar att etablera sig på arbetsmarknaden, i början är det många som försörjer sig exempelvis med stipendier och projekt. Därav mäter flera andra konstnärliga lärosäten etableringsgraden efter fem år, och då hamnar den på cirka 75 procent för konstnärlig kandidatutbildning, så även för SKH. Viktigt att poängtera är att majoriteten som etablerar sig på arbetsmarknaden verkar inom näringsgrenen *personliga och kulturella tjänster*, det vill säga det område som SKH utbildar för. Denna kunskap är viktig för SKH, och den kommer att användas i syfte att nå nya studentgrupper som inte har lika stort kulturellt kapital hemifrån.

Bilagor

Strategisk plan 2024–2027

Verksamhetsplan 2024